

VESTERVANGSKOLEN

LÆSEPOLITIK

JANUAR 2015

INDHOLDSFORTEGNELSE:

1. Læsepolitik
2. Læsehandleplan
  - Indskolingen
  - Mellemtrinnet
  - Udkolingen
3. Læseforståelsesstrategier – en oversigt
4. Hjælp og vejledning
  - Læsevejledning på Vestervangskolen
  - Styrkecenter – en oversigt over aktiviteter

1. Læsepolitik for Vestervangskolen

Vestervangskolens læsepolitik med tilhørende læsehandleplan tager sit afsæt i Herning Kommunes "Strategi- og handleplan for sprog og læsning 0 – 18 år". Formålet med planen er bl.a. at afstikke en ramme, retning og kvalitet for en målrettet og sammenhængende indsats. Målet for indsatsen på skoleområdet er følgende:

"At eleverne gennem hele skoleforløbet udvikler, vedligeholder og anvender fleksible sprog-, læse- og skrivefærdigheder, der indgår som væsentlige elementer i de fleste skolefag og giver den enkelte elev gode forudsætninger for selvstændigt at anvende tale- og skriftsproget som et funktionelt redskab til at skaffe sig viden og udvikle sig intellektuelt alene og sammen med andre".

Vestervangskolens formål med en systematisk læseundervisning er, at eleverne gennem hele deres skoleforløb udvikler læselyst og læseglæde som grundlag for oplevelser, indsigt og personlig udvikling. Vi ønsker at tilegnelsen af læsefærdigheder foregår i en naturlig progression gennem hele skoleforløbet. Læsepolitikken er retningsgivende for skolens pædagogiske personales arbejde med læsning.

Læsehandleplanen indeholder følgende:

1. Indsats for sprog og læsning for 0.- 9.kl. Handleplanen er inddelt i tre områder og kobles sammen med skolens evalueringsplan på undervisningsniveau samt Støttecenterets tilbud om hjælp til elever med ekstra behov for støtte:
  - Læsning i indskoling: 0. - 3. kl.
  - Læsning på mellemtrinnet: 4. - 6. kl.
  - Læsning i udskoling: 7. - 9. kl.
2. Oversigt over læseforståelsesstrategier
3. Hjælp og vejledning:
  - Læsevejledning på Vestervangskolen
  - Oversigt over aktiviteter i skolens Støttecenter.

Generelt om læsebånd - en fælles indsats:

Der afvikles læsebånd fra 0.- 9. kl. i to sammenhængende perioder á 4 ugers varighed:

1. periode: uge 43, 44, 45 og 46
2. periode: uge 10, 11, 12 og 13.
(9. klasse deltager ikke i 2. periode af læsebåndet).

I de nævnte perioder læses der hver dag i 20 min. alle ugens dage.

Det enkelte årgangsteam vælger selv, hvornår læsebåndet placeres i løbet af skoledagen.

Alle fag byder ind - dog er følgende fag undtaget: Idræt, hjemkundskab, håndarbejde, billedkunst, svømning, sløjd, musik, p-fag og valgfag.

2. Læsehandleplan

- Indskolingen
- Mellemtrinnet
- Udskolingen

Vestervangskolens læsehandleplan for indskolingen: 0.- 3.kl.

0.kl.

Målsætning: <ul style="list-style-type: none">
• kan læse sit eget navn
• kan legelæse
• kender den korrekte læseretning
• kender bogstavernes navne og lyde
• kan høre et ords begyndelsesbogstav
Faste tiltag: <ul style="list-style-type: none">
• det tilstræbes, at klassens kommende 1. klasselærer har timer i 0. kl.
• en time om ugen besøger en lærer fra Støttecenteret hver 0. kl., som dels iagttager eleverne og samarbejder om elevernes faglige udbytte
• læsebånd*
Ideer til hvordan målene nås: <ul style="list-style-type: none">
• at forsyne klasseværelset med mange billedbøger og andet materiale, der inspirerer til børnestavning og – læsning.
• at arbejde med sproglig opmærksomhed og bogstavkendskab
• at arbejde med dialogisk oplæsning bl.a. med fokus på at øge elevernes ordforråd samt styrkelse af det ekspresive sprog
• at arbejde med begyndende læsning gennem eksempelvis læsebånd
• at informere hjemmene om forældrenes betydning for elevernes læseudvikling og udlevere læsevejlederens folder
Typiske kendetegn for en læser på dette trin: <ul style="list-style-type: none">
• eleven kan indgå i samtale/dialog og lytte aktivt til oplæsning/fortælling
• eleven er motiveret for at lære at læse
• eleven kan benytte rim og remser
• eleven har kendskab til de tre alfabeter (bogstavnavn, bogstavform, bogstavlyd)
• eleven kender begreberne bogstav, ord og sætning
Evaluerings: <ul style="list-style-type: none">
• KTI – tegneiagttagelse: oktober og marts måned. Testen foretages af børnehaveklasselæreren
• Sprog vurdering tages af børnehaveklasselæreren i samarbejde med skolens styrkecenterkoordinator. Elevernes sproglige forudsætninger samt forudsætninger for læsning og skrivning ved skolestarten vurderes.

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

1. kl.

<p>Målsætning:</p> <ul style="list-style-type: none">
• kan anvende alfabetet (artikulation, lyd, navn og form)
• kan skelne mellem vokaler og konsonanter
• kan opdele lydrette ord i fonemer (enkelte lyde) og stavelser
• kan finde, tilføje og fjerne forlyd i lydrette ord
• kan læse enkelte tekster med forståelse
<p>Faste tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none">
• en time om ugen besøger en lærer fra Støttecenteret klassen. Her tages Ordlæseprøve 1 løbende hen over efteråret. Det vurderes, hvilke børn som har brug for et bogstavkursus
• de elever som endnu ikke er helt sikre i bogstavernes navn, form og lyd tilbydes et <u>bogstavkursus</u> en time om dagen i skoletiden fire dage om ugen i 6 uger. Der afholdes et forældremøde kort efter kursets start, hvor indhold og arbejdsform gennemgås
• de elever som ikke rigtig er kommet i gang med at læse tilbydes et læsekursus – et ”<u>læseløft</u>” – en <u>tidlig indsats</u>. Læseløftet består af en 30 minutters individuel undervisning fire dage om ugen i skoletiden i 7 uger. Der afholdes et forældremøde i forbindelse med læsekurset
• læsebånd*
<p>Ideer til hvordan målene nås:</p> <ul style="list-style-type: none">
• at klassen forsynes med både skøn- og faglitteratur samt andre materialer, der vækker interessen for læsning og skrivning
• at arbejde med lærerens oplæsning, læsning af fællestekst samt elevernes selvstændige og individuelle læsning dagligt
• at eleven læser hjemme dagligt (min. 15 minutter)
• at arbejde med sproglig opmærksomhed
• at arbejde med læsningens angrebsteknikker – med fokus på fonologisk afkodning
• at arbejde med dialogisk oplæsning samt læsebånd
• at være opmærksom på at nogle børns læsning fremmes gennem skrivning
• at iværksætte tidlig indsats for elever, der har svært ved at komme i gang med læsningen
• i forhold til evaluering kan der suppleres med ”Det gode læseforløb” eller LUS-skemaet
<p>Typiske kendetegn for en læser på dette trin:</p> <ul style="list-style-type: none">
• eleven er ved at tilegne sig læsefærdighed ved læsning af tekster med få ord på hver side, oftest med billeder som teksten bygger på
• den forståelsesbaserede afkodning kræver stor opmærksomhed og energi i søgningen efter indholdet
• eleven læser kendte ord i tekster ved hjælp af ordbilleder
• eleven bruger bogstavlyden, ofte det første bogstavs lyd, for at afkode nye ord i teksten, og korrigerer ofte sig selv
• kan læse tekster med lixtal 5 – 10
<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Ordlæseprøve 1 og evt. OS64.

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

2. kl.

Målsætning: <ul style="list-style-type: none">
• kan skelne lyde, sætte lyde/bogstaver sammen og læse nye ord
• kan læse lette tekster uden hjælp
• kan anvende relevante afkodningsstrategier
• kan anvende relevante og brugbare læsemåder
• kan gengive indholdet af en tekst
• kan udtrykke sig i billeder, lyd, tekst og drama
• kan finde informationer i forskellige medier
• har viden om at sproget består af forskellige ordklasser
Faste tiltag: <ul style="list-style-type: none">
• ”Læseløft” /-læsekursus: En ekstra hjælp til de elever som har brug for det Læseløftet er placeret fra efterårsferien og frem til jul og består af 30 min. individuel læsetræning 4 dage om ugen. Der afholdes et forældremøde i forbindelse med læsekurset
• læsebånd*
Ideer til hvordan målene nås: <ul style="list-style-type: none">
• at der er bøger (både skøn- og faglitteratur) samt andre materialer i klassen, der fortsat vækker læselyst og læseglæde
• at arbejde med lærerens oplæsning (også dialogisk oplæsning), læsning af fælles tekst og elevernes selvstændige og individuelle læsning dagligt
• at eleven læser hjemme dagligt (min. 15 minutter)
• fortsat arbejde med elevernes angrebsteknikker i læsning
• at arbejde med læseforståelsesstrategier
• at undervise eleverne i læsning af faglitteratur
• at arbejde med læsebånd og læsekurser på klassen
• at fortsætte tidlig indsats for elever, der har svært ved at komme i gang med læsningen
• der kan suppleres med: ”Det gode læseforløb” eller LUS-skemaet
Typiske kendetegn for en læser på dette trin: <ul style="list-style-type: none">
• eleven har efterhånden en funktionel læsning af enkle tekster
• eleven er på vej mod flydende læsning, men afkodningen kræver stadig mange kræfter
• kan læse tekster med lixtal 10 – 15
Evaluerings: <ul style="list-style-type: none">
• OS120 – ordstillelæsning (forår)
• National test
• DVO – test (forår). Screening til identifikation af elever i risiko for dysleksi/ordblindhed.

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

3. kl.

Målsætning: <ul style="list-style-type: none">
• læse ukendte tekster med stigende hastighed
• lære at læse for at tilegne sig viden og indsigt
• begynde at skelne mellem fiktion og fakta
• forstå en skriftlig arbejdsbeskrivelse i fx dansk eller matematikbogen
• læse ukendte tekster med sikkerhed i oplæsning og forståelse (lix 15 -20)
Faste tiltag: <ul style="list-style-type: none">
• tilbud fra Støttecenteret om læse-/stavekursus for elever som har brug for ekstra hjælp: 4 x 2 timer om ugen i 6 uger. Disse elever tilbydes også undervisning i brugen af CD-ord
• læsebånd*
Ideer til hvordan målene nås: <ul style="list-style-type: none">
• at arbejde med læseaktiviteter, hvor man synliggør læsning fx i form af læsebarometer, bogorm, præsentationer af læste bøger m.m.
• at læreren fortsat læser højt for eleverne
• at arbejde med fælles læsning på klassen, i grupper eller for en makker samt fortsat individuel læsning
• at eleven læser hjemme dagligt (min. 15 minutter)
• at arbejde med forskellige læseforståelsesstrategier
• at undervise i faglig læsning
• at arbejde med fortælleøvelser
• at arbejde med læsebånd og læsekurser på klassen
• at bruge CD-ORD til oplæsning af tekster og skrivning med ordforslag eller Mikroværkstedets træningsprogrammer
• i forhold til evaluering kan der kan suppleres med: ”Det gode læseforløb” eller LUS-skemaet
Typiske kendetegn for en læser på dette trin: <ul style="list-style-type: none">
• eleven læser nu flydende og med god forståelse
• eleven foretrækker stillelæsning og korrigerer sig selv
• lix 15-20 med en hastighed på ca. 100 ord/min.
Evaluerings: <ul style="list-style-type: none">
• SL60 – sætningslæseprøve
• ST3 – staveprøve

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

Læsehandleplan for mellemtrinnet: 4. – 6. klasse.

Generelt om læsning på mellemtrinnet:

Ved indgangen til mellemtrinnet forudsættes det, at afkodningen for langt de fleste elever er sikker. På mellemtrinnet er det afgørende, at eleverne udvikler en god læseforståelse og en aktiv læseindstilling. Dette forudsætter en god sprogforståelse dvs. et godt ordforråd, en god syntaktisk forståelse samt en god viden om tekster.

4. kl.

Målsætning for læsning i dansk: <ul style="list-style-type: none">
• anvende sikre og automatiserede afkodnings-strategier
• bruge forskellige læseforståelsesstrategier
• søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk
• kende og anvende forskellige læseteknikker
• udtrykke forståelse for det læste mundtligt og skriftligt
• læse sig til danskfaglig viden
• udvikle og vedligeholde gode læserutiner
Faste tiltag: <ul style="list-style-type: none">
• tilbud fra Støttecenteret om læse-/stavekursus for elever som har brug for ekstra hjælp: 4 x 2 timer om ugen i 6 uger. Disse elever tilbydes også undervisning i brugen af CD-ORD
• læsebånd*
Ideer til hvordan målene nås: <ul style="list-style-type: none">
• fortsat have fokus på elevernes højtlesning
• at læreren fortsat læser højt for eleverne
• at eleverne læser hver dag i skolen via fx læsebånd, makkerlæsning el. lign.
• at eleven fortsat læser hjemme dagligt (min. 20 minutter)
• at arbejde med faglig læsning
• at præsentere eleverne for forskellige læseteknikker i forhold til teksttyper
• at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til klassens tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk samt ”Materialebasen” kan evt. anvendes)
• i forhold til evaluering kan der suppleres med ”Det gode læseforløb” eller LUS-skemaet
Typiske kendetegn for en læser på dette trin: <ul style="list-style-type: none">
• eleven læser flydende og med god forståelse
• eleven kan læse instruktioner, arbejdsbeskrivelser og opskrifter.
• Lix 20–25 med en hastighed på ca. 120 ord/min.
Evaluering: <ul style="list-style-type: none">
• SL 40– Stillelæsningsprøve
• ST 4 – Staveprøve
• National test – læsning

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

4. kl. – mål for læsning i fagene:

For de nævnte fag gælder det, at de alle indgår i skolens fælles læsebånd (fast tiltag). *

Inspiration til læsning i fagene kan findes på: www.uvm.dk/fagliglaesning.

For alle fagene gælder det, at det er vigtigt at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk samt Materialebasen.dk kan evt. anvendes).

Matematik:

- læse enkle faglige tekster
- anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- læse, beskrive og tolke dato og informationer i tabeller og diagrammer
- løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen

Natur/teknik:

- anvende faglig læsning

Historie og kristendom:

- eleverne skal kunne forstå og genkende den berettende teksttype
- eleverne skal kunne skelne mellem fakta – faktion – fiktion
- eleverne skal være bevidst om deres udbytte af læsningen
- eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagernes terminologi
- eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af stikord, resumé og tidslinje

5.kl.

<p>Målsætning for læsning i dansk:</p> <ul style="list-style-type: none">
• anvende sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper
• læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier
• søge ordforklaringer til forståelse af ord og fagudtryk i trykte og elektroniske medier
• kende forskellige læseteknikker
• udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genre og sværhedsgrad
• fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
• læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse
• læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste
• udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur
• søge og vælge skøn- og faglitteratur til egen læsning og opgaveløsning
<p>Faste tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none">
• tilbud fra Støttecenteret om læsekursus for elever med særlige behov: 4 x 1 time om ugen i 6 uger
• tilbud fra Støttecenteret om stavekursus for elever med særlige behov: 5 x 1 time om ugen i 6 uger. Disse elever tilbydes også undervisning i brugen af CD-ORD
• læsebånd*
<p>Ideer til hvordan målene nås:</p> <ul style="list-style-type: none">
• at have særligt fokus på at fastholde elevernes interesse for læsning
• at eleverne læser hver dag i skolen individuelt, via makkerlæsning m.m.
• at eleven fortsat læser hjemme dagligt (25 - 30 minutter)
• fortsat arbejde med læseforståelsesstrategier
• at arbejde med faglig læsning, hvor der fx udarbejdes spørgsmål til forståelsen af de enkelte tekster
• at arbejde med forskellige læseteknikker
• at arbejde med elevernes ordforråd og begrebskendskab gennem fx anvendelse af ordbøger, ordkendskabskort, samtaler på klassen om nye ord og begreber (fx dagens ord)
• at arbejde med informationssøgning og læseteknikker i forhold til internettet
• at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til klassens tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk samt ”Materialebasen” kan evt. anvendes)
• i forhold til evaluering kan der suppleres med ”Det gode læseforløb” eller LUS-skemaet
<p>Typiske kendetegn for en læser på dette trin:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Eleven kan efterhånden læse undertekster på tv
• lix 25-30 med en hastighed på ca. 140 ord/min.
<p>Evaluering:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Læs 5 – Faglig læsning og forståelse
• ST5 – Staveprøve

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

5. kl. – mål for læsning i fagene.

For de nævnte fag gælder det, at de alle indgår i skolens fælles læsebånd (fast tiltag).*

Inspiration til læsning i fagene kan findes på: www.uvm.dk/fagliglaesning.

For alle fagene gælder det, at det er vigtigt at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk samt Materialebasen.dk kan evt. anvendes).

Matematik: <ul style="list-style-type: none">
• læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
• læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer
• løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen
Natur/teknik: <ul style="list-style-type: none">
• anvende faglig læsning
Historie og kristendom: <ul style="list-style-type: none">
• eleverne skal kunne forstå og genkende den berettende teksttype
• eleverne skal kunne skelne mellem fakta-faktion-fiktion
• eleverne skal være bevidste om deres udbytte af læsningen
• eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
• eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af stikord, resume, referat og tidslinje

6. kl.

Målsætning for læsning i dansk:

- anvende sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af kendte og nye ord i forskellige teksttyper
- læse sprogligt udviklende tekster og bruge forskellige læseforståelsesstrategier
- søge ordforklaring til forståelse af ord og fagudtryk i trykte og elektroniske medier
- kende forskellige læseteknikker
- udvikle læsehastighed og tilpasse læsemåde til genre og sværhedsgrad
- fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- læse alderssvarende skøn- og faglitteratur og digitale tekster hurtigt og sikkert med god forståelse og indlevelse
- læse sig til danskfaglig viden
- læse med øget bevidsthed om eget udbytte af det læste
- udvikle og vedligeholde hensigtsmæssige læserutiner og oparbejde læsekultur
- søge og vælge skøn- og faglitteratur til egen læsning og opgaveløsning

Faste tiltag:

- tilbud fra Støttecenteret om læsekursus for elever med særlige behov: 4 x 1 time om ugen i 6 uger
- tilbud fra Støttecenteret om stavekursus for elever med særlige behov: 5 x 1 time om ugen i 6 uger. Disse elever tilbydes også undervisning i brugen af CD-ORD
- læsebånd*

Ideer til hvordan målene nås:

- at have fortsat fokus på elevernes flydende og fortolkende højtlesning
- fortsat at have fokus på at bevare elevernes læselyst og læseglæde
- at eleverne læser hver dag i skolen individuelt, via fælles læsning, makkerlæsning m.m.
- at eleven fortsat læser hjemme dagligt (min. 30 minutter)
- at eleverne inddrages i at fastsætte egne læsemål (fx via læsebarometer)
- at arbejde med udvikling af en aktiv læseindstilling med en automatisk arbejdsgang, hvor eleverne selv søger svar på nye ord og begreber
- fortsat arbejde med læseforståelsesstrategier
- at arbejde med forskellige læseteknikker
- at arbejde bevidst med elevernes ordforråd og begrebskendskab fx ved anvendelse af ordbøger, ordkendskabskort og samtaler på klassen om nye ord og begreber (fx dagens ord)
- at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til klassens tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk og ”Materialebasen” kan evt. anvendes)
- i forhold til evaluering kan der suppleres med TL1

Typiske kendetegn for en læser på dette trin:

- eleven forstår indholdet af udenlandske film og naturprogrammer ved hjælp af undertekster
- eleven læser skønlitterære bogserier
- lix 30-35 med en læsehastighed på ca. 160 ord/min.

Evaluering:

- ST6 – Staveprøve
- National test

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

6. kl. – mål for læsning i fagene.

For de nævnte fag gælder det, at de alle indgår i skolens fælles læsebånd (fast tiltag).

Inspiration til læsning i fagene kan findes på: www.uvm.dk/fagliglaesning.

For alle fagene gælder det, at det er vigtigt at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk samt Materialebasen.dk kan evt. anvendes).

Matematik:

- læse enkle faglige tekster samt anvende og forstå informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- læse, beskrive og tolke data og informationer i tabeller og diagrammer
- løse matematiske problemer knyttet til en kontekst, der giver mulighed for intuitiv tænkning, egne repræsentationer og erhvervet matematisk viden og kunnen

Natur/teknik:

- anvende faglig læsning

Historie og kristendom:

- eleverne skal kunne forstå og genkende den berettende teksttype
- eleverne skal kunne skelne mellem fakta-faktion-fiktion
- elever skal være bevidste om deres udbytte af læsningen
- eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af stikord, resume, referat, tidslinje og kolonnenotat

Læsehandleplan for udskolingen: 7. – 9. kl.:

Generelt om læsning i udskolingen:

I udskolingen øges fokus på læsning og forståelse af faglitterære tekster. Eleverne skal kunne skelne mellem teksttyper, og der stilles derfor større krav til elevernes evne til at vælge læsemetoder og læsestrategier. Faglig læsning defineres således: at læse for at lære. Ved læsning af sagprosattekster tilegner læseren sig ny viden, og det kræver opmærksomhed på følgende læsekompetencer:

- fagligt ordkendskab
- genrekendskab
- integration af kendt viden
- bevidsthed om læseformål og læseudbytte
- sproglig opmærksomhed

7. kl.

Målsætning for læsning i dansk:

- beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle tekster
- læse sprogligt udviklende tekster
- bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet, som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk
- anvende hensigtsmæssige læseteknikker
- fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
- læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internettet
- læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste
- fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
- foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur til egen læsning og opgaveløsning

Faste tiltag:

- tilbud fra Støttecenteret om læsekursus for elever med særlige behov: 4 x 1 time om ugen i 6 uger
- tilbud fra Støttecenteret om stavekursus for elever med særlige behov: 5 x 1 time om ugen i 6 uger. Disse elever tilbydes også undervisning i brugen af CD-ORD
- læsebånd*

Ideer til hvordan målene nås:

- fortsat fokus på at bevare elevernes læseglæde og læselyst
- fortsat fokus på elevernes fortolkende oplæsning
- arbejde med elevernes brug af skimning, punktlæsning, nærlæsning m.v.
- at give tid til lærerens oplæsning af fælles, korte og måske svære tekster, der skal arbejdes med på klassen
- at arbejde med nye ord ud fra læsningen af sprogligt varierede tekster
- at arbejde med faglig læsning fx med fokus på anvendelse af notatteknikker
- fortsat arbejde med fx læsebarometer, hvor der med fordel kan fokuseres på både fag- og

skønlitteratur

- fortsat arbejde med læseforståelsesstrategier før, under og efter læsningen
- at læse skønlitteratur, både nyere og ældre, samt arbejde med tekstanalyse og genreforståelse (analyseprocessen kan evt. støttes via skriveskabeloner fra www.fbm.dk/kompit og www.undervis.dk)
- at arbejde med informationsøgning både i bøger og på internettet med fokus på søgeteknikker og vurdering af kilder
- at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til klassens tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk samt ”Materialebasen” kan evt. anvendes)
- i forhold til evaluering kan der suppleres med TL2
- eleven læser hjemme dagligt (min. 30 minutter)

Typiske kendetegn for en læser på dette trin:

- eleven læser med udbytte såvel skønlitterære bogserier som faglige tekster og kan anvende læsefærdigheden til forskellige formål
- Eleven læser lix 35-40 og med en hastighed på ca. 180 ord/min.

Evaluering:

- ST7- Staveprøve

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

7. kl. – mål for læsning i fagene:

Målsætning for fagene generelt:

- eleverne undervises i fagbøgernes indhold og opbygning
- eleverne skal i samarbejde med læreren kunne skelne mellem berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende tekster
- eleverne skal med hjælp fra læreren kunne anvende relevante notatteknikker set i forhold til teksttypen

For de nævnte fag gælder det, at de alle indgår i skolens fælles læsebånd (fast tiltag).

Inspiration til læsning i fagene kan findes på: www.uvm.dk/fagliglaesning.

For alle fagene gælder det, at det er vigtigt at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk samt Materialebasen.dk. kan evt. anvendes).

Matematik:

- læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden
- opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede problemer og vurdere løsningerne
- skelne mellem definitioner og sætninger

Biologi, geografi og fysik/kemi:

- læse og forstå informationer i faglige tekster
- eleverne udarbejder en for faget karakteristisk ordbog med centrale ord og begreber
- eleverne skal med lærerens hjælp kunne skelne mellem teksttyperne; berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende tekster
- eleverne skal med lærerens hjælp kunne anvende notatteknikkerne: kompositionsdiagram og årsags- følge kort
- eleverne skal selvstændigt kunne anvende mindmap, tidslinje, kolonnenotat, resumé, referat og tekstproblemløsning

Historie og kristendomskundskab:

- eleverne skal kunne forstå den berettende teksttype og med hjælp problematisere indholdet
- eleverne skal kunne forholde sig kildekritisk til informerende tekster
- eleverne skal have en høj bevidsthed om deres udbytte af læsningen
- eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst

8. kl.

Målsætning for læsning i dansk:

- beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle tekster
- læse sprogligt udviklende tekster
- bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet, som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk
- anvende hensigtsmæssige læseteknikker
- fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
- læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
- læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internettet
- læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste
- fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
- foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur til egen læsning og opgaveløsning

Faste tiltag:

- tilbud fra Støttecenteret om læsekursus for elever med særlige behov: 4 x 1 time om ugen i 6 uger
- tilbud fra Støttecenteret om stavekursus for elever med særlige behov: 5 x 1 time om ugen i 6 uger. Disse elever tilbydes også undervisning i brugen af CD-ORD
- læsebånd*

Ideer til hvordan målene nås:

- fortsat fokus på at bevare elevernes læselyst og læseglæde
- fortsat fokus på elevernes fortolkende oplæsning
- arbejde med elevernes brug af skimming, punktlæsning, nærlæsning m.v.
- at give tid til lærerens oplæsning af fælles, korte og måske svære tekster, der skal arbejdes med på klassen
- at arbejde med nye ord ud fra læsningen af sprogligt varierede tekster
- at arbejde med faglig læsning fx med fokus på anvendelse af notatteknikker
- fortsat arbejde med læsebarometer – for elever der har en god læsekultur, kan der i stedet for fokus på læsemængden, fokuseres på læsning af fx ældre litteratur, andre genrer og faglitteratur
- fortsat arbejde med læseforståelsesstrategier før, under og efter læsningen
- at læse skønlitteratur- både nyere og ældre – samt arbejde med tekstanalyse og genreforståelse (analyseprocessen kan evt. støttes via skriveskabeloner fra www.fbm.dk/kompit og www.undervis.dk)
- at arbejde med informationssøgning både i bøger og på internettet bl.a. med fokus på søgeteknikker og vurdering af kilder
- at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til klassens tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk og Materialebasen kan evt. benyttes)
- at præsentere eleverne for ”eksamenslignende” situationer
- eleven læser hjemme dagligt (min 30 minutter)
- i forhold til evaluering kan der suppleres med: TL3

Typiske kendetegn for en læser på dette trin:

- eleven udvider sin læsning til forskellige genrer med større kompleksitet indenfor voksenalitteraturen og magter at læse flere bøger parallelt
- eleven læser med en hastighed på ca. 225 ord pr. min.

Evaluerings:

- terminsprøver
- National test
- standpunkts- og årskaraktter

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

8. kl. – målsætning for læsning i fagene:**Målsætning for fagene generelt:**

- eleverne skal undervises i fagbøgernes indhold og opbygning
- eleverne skal kunne anvende relevante notatteknikker set i forhold til teksttypen
- eleverne skal kunne skelne mellem berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende teksttyper

For de nævnte fag gælder det, at de alle indgår i skolens fælles læsebånd* (fast tiltag).

Inspiration til læsning i fagene kan findes på: www.uvm.dk/fagliglaesning.

For alle fagene gælder det, at det er vigtigt at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning til tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk samt Materialebasen.dk kan evt. benyttes).

Matematik:

- læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden
- opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede problemer og vurdere løsningerne
- skelne mellem definitioner og sætninger

Biologi, geografi og fysik/kemi:

- læse og forstå informationer i faglige tekster
- arbejdet med fagenes ordbog fortsættes og udbygges
- eleverne skal selvstændigt kunne skelne mellem teksttyperne, berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende tekster
- eleverne bør af sig selv tage hensigtsmæssige notater alt efter teksttypen

Historie, kristendom og samfundsfag:

- eleverne skal kunne forstå den berettende teksttype og selvstændigt kunne problematisere indholdet ved hjælp af bl.a. tekstproblemløsning
- eleverne skal kunne forholde sig kildekritisk til informerende tekster

- eleverne skal have en høj bevidsthed om deres udbytte af læsningen
- eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af selvvalgt, hensigtsmæssig notatteknik

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

9.kl.

<p>Målsætning for læsning i dansk:</p> <ul style="list-style-type: none">
• beherske sikre og automatiserede afkodningsstrategier til læsning af alle tekster
• læse sprogligt udviklende tekster
• bruge ordforklaring, opslagsværker, ordbøger og søgning på internet som et naturligt redskab til forståelse af ord og fagudtryk
• anvende hensigtsmæssige læseteknikker
• fastholde hovedindholdet af det læste i skriftlig form
• læse skøn- og faglitteratur hurtigt og sikkert
• læse sig til viden i fagbøger, aviser, opslagsværker og på internet
• læse med høj bevidsthed om eget udbytte af det læste
• fastholde hensigtsmæssige læserutiner med henblik på en langsigtet læsekultur
• foretage målrettet og kritisk søgning af skøn- og faglitteratur på biblioteket og digitale medier til egen læsning og opgaveløsning
<p>Faste tiltag:</p> <ul style="list-style-type: none">
• læsebånd*
<p>Ideer til hvordan målene nås:</p> <ul style="list-style-type: none">
• fortsat fokus på elevernes højtlesning
• fortsat arbejde med beherskelsen af de forskellige læseteknikker
• fortsat arbejde med forståelsen af vanskelige ord og begreber i de tekster, som eleverne læser
• fortsat arbejde med elevernes brug af læseforståelsesstrategier før, under og efter læsningen
• at læse nyere og ældre skønlitteratur med fokus på genre og tekstanalyse
• fortsat at arbejde med læsningen af faglige tekster i bøger, artikler og på nettet bl.a. med fokus på informationssøgning og kildekritik
• at præsentere eleverne for ”eksamenslignende” situationer
• at være opmærksom på elever, der har behov for at anvende lyttelæsning (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk og ”Materialebasen” kan evt. anvendes)
• eleven læser hjemme dagligt (min. 30 minutter)
<p>Typiske kendetegn for en læser på dette trin:</p> <ul style="list-style-type: none">
• eleven kan anvende dybde- og overblikslæsning.
• eleven kan i en allerede læst tekst hurtigt genkalde tekstens indhold
• eleven kan selvstændigt ”trænge” ind i sagprosa og skønlitterære tekster og forstå indholdet på forskellige niveauer
• eleven læser med en hastighed på minimum 225 - 250 pr. min.
<p>Evaluerings:</p> <ul style="list-style-type: none">
• terminsprøver
• standpunkt- og årskarakterer
• FSA-prøver

*Se fælles beskrivelse af læsebånd.

9. kl. – målsætning for læsning i fagene:

Målsætning for fagene generelt:

- eleverne skal undervises i fagbøgenes indhold og opbygning
- eleverne skal kunne anvende relevante notatteknikker set i forhold til teksttypen
- eleverne skal kunne skelne mellem berettende, beskrivende, forklarende, instruerende og diskuterende teksttyper

For de nævnte fag gælder det, at de alle indgår i skolens fælles læsebånd* (fast tiltag).

Inspiration til læsning i fagene kan findes på: www.uvm.dk/fagliglaesning.

For alle fagene gælder det, at det er vigtigt at være opmærksom på elever, der har brug for at anvende lyttelæsning til tekster (Frilæsning.dk, Syntetisk tale.dk samt Materialebasen.dk kan evt. anvendes).

Matematik:

- læse faglige tekster samt forstå og forholde sig til informationer, som indeholder matematikfaglige udtryk
- opstille, behandle, afkode, analysere og forholde sig kritisk til modeller, der gengiver træk fra virkeligheden
- opstille, afgrænse og løse både rent faglige og anvendelsesorienterede problemer og vurdere løsningerne
- skelne mellem definitioner og sætninger

Biologi, geografi og fysik/kemi:

- læse og forstå informationer i faglige tekster
- eleverne skal kunne anvende relevante notatteknikker set i forhold til teksttypen

Historie, kristendom og samfundsfag:

- eleverne skal kunne forstå den berettende teksttype og selvstændigt kunne problematisere indholdet ved hjælp af bl.a. tekstproblemløsning
- eleverne skal kunne forholde sig kildekritisk til informerende tekster
- eleverne skal have en høj bevidsthed om deres udbytte af læsningen
- eleverne skal have kendskab til væsentlige ord og begreber inden for fagenes terminologi
- eleverne skal kunne fastholde det væsentlige i en tekst ved hjælp af selvvalgt, hensigtsmæssig notatteknik

3. Oversigt over læseforståelsesstrategier

Oversigt over læseforståelsesstrategier

En læseforståelsesstrategi er en bevidst, målstyret handling der kan udføres før, under eller efter læsningen af en tekst med henblik på forskellige elementer af læseforståelsen.

Der er følgende hovedkategorier:

- Hukommelsesstrategier: bruges til at repetere dele af teksten for at huske den
- Organisationsstrategier: bruges til at skabe overblik
- Elaboreringsstrategier: bruges til at bearbejde den nye viden, så den integreres med elevens baggrundsviden
- Overvågningsstrategier: bruges til at evaluere egen forståelse.

Nedenstående skema er en oversigt over en række forslag til anvendelsen af strategier og værktøjer både før, under og efter læsning af en tekst.

Før læsning af en tekst	
Genrekendskab, teksttypekendskab	Hvis genren er kendt af eleverne, så lad dem genopfriske genrekendetegnene før læsningen begynder. Kendte og forventelige strukturer hjælper på forståelsen.
Forfatterskab	Måske har en eller flere af eleverne læst andet af samme forfatter – lad dem fortælle.
Emne kendskab	Fælles samtale om det emne, som teksten behandler.
Periodekendskab	Fælles samtale om den tid teksten er skrevet i – eller den tid handlingen foregår i.
Titlens betydning	Lad eleverne komme med forudsigelser ud fra tekstens titel, måske kapiteloverskrifter. Gennemføres evt. som hurtigskrivning.
Svære ord	Hvis teksten indeholder svære ord eller begreber, så gennemgå dem med klassen før eleverne skal læse selv.
Ordkendskabskort	Svære, centrale ord eller begreber behandles grundigt på denne måde.
Stil deres nysgerrighed	Hvis det er meningen, at eleverne skal løse opgaver til læst tekst, så lad dem se opgaverne før de går i gang med at læse selv. Læsning er altid nemmere, hvis man kender formålet.
VØL model	Velegnet til at tydeliggøre, hvad eleverne lærer ved at læse teksten.
Tip en tekst	Læreren laver på forhånd en tipskupon med sande og falske udsagn fra teksten. Eleverne gætter og retter til under læsningen – eller samlet gennemgang efter endt læsning.
Lærerens oplæsning	Ind imellem kan det give god forståelse, hvis ikke kapitlerne har navne i forvejen. Kan også bruges til faglig læsning, hvor der i stedet laves overskrifter til hvert afsnit der læses.

Under læsning af en tekst	
FARAO læsning	Eleverne læser i grupper. Hvert medlem i gruppen har en opgave. Bruges normalt til faglig læsning, men kan sagtens bruges til skønlitteratur også. Se eksemplerne på www.undervis.dk/teksttyper/farao.html
Rollelæsning	Sikrer at alle forstår hvert afsnit før der læses videre. Mest relevant ved tekster, der er sprogligt svære. Der er fire roller: en oplæser, en referent, en overskriftsmester og en sammenhængsmester. Oplæseren læser første afsnit. Referenten giver et referat – vigtigste indhold. Overskriftsmesteren finder en dækkende overskrift, som alle skriver ned. Sammenhængsmesteren forklarer sammenhængen med forudgående eller prøver at forudsige, hvad der følger. Rollerne roterer med uret og næste afsnit læses.
Meddigtning	Kan bruges på rigtig mange måder. Tvinger læseren til at forholde sig til det læste. Eleven må ikke lave om på noget af det læste, men må gerne finde på nyt.
Moddigtning	Eleven må gerne lave om på det læste...
Skyg en person	Eleven noterer ned, hver gang der kommer en oplysning om en person i teksten.
Citatmosaik	Bruges til at lave personbeskrivelse på en alternativ måde. Personerne tegnes på et

	stykke papir og rundt om personen placeres talebobler med citater fra personen. Citaterne skal sige noget om, hvordan personen er.
Logskrivning	Elevens egne tanker om det læste noteres ned undervejs.
Lav overskrifter til kapitler	God øvelse til at vise læseforståelse, hvis ikke kapitlerne har navne i forvejen. Kan også bruges til faglig læsning, hvor der i stedet laves overskrifter til hvert afsnit der læses.
Synsvinkelskift	I tekster med jeg-fortæller er denne metode måske mest oplagt. Rigtig god til at vise forskelle på personers væremåde og til at sætte fokus på det litteraturanalytiske begreb: synsvinkel
Børn og voksne	Lad eleverne lave tekste om. Hvis hovedpersonerne er børn, så lav dem til voksne, men behold samme team og motiv. Rigtig god øvelse til netop at sætte fokus på det, der ikke ændrer sig: tema og motiv.
Stikord/under- og overstregning	Find stikord i teksten, der efterfølgende kan bruges til at huske indholdet.
Biodigt	Anderledes måde at lave personbeskrivelse på. Linje 1 – fornavn, linje 2- tre tillægsord, linje 3 – slægtsforhold, linje 4 – elsker / holder af / kan lide, linje 5 – føler, linje 6 – trænger til, linje 7 – frygter, linje 8 – giver, linje 9 – ønsker, linje 10 – efternavn.
Hvem er du?	Bruges til personbeskrivelser, fokus på indre karakteristik.
Dobbeltnotat	En kolonne, hvor eleverne skriver ned, hvad der sker på linjerne, en kolonne hvor de skriver ned, hvad der sker mellem linjerne og en kolonne om, hvad de synes om det. Tvinger læseren til at nærlæse. Skal kun laves for kortere tekststykker.
Årsag /følge (kort)	Bruges til at gennemskue led i forklarende, faglitterære tekster.
Kompositionsdiagram	Bruges til at strukturere indholdet i beskrivende, faglitterære tekster, fx taksonomier.
Mindmap	Bruges til at strukturere indholdet i beskrivende, faglitterære tekster, fx taksonomier.
Spændingskurve	Fokus på komposition.
Indsæt manglende oplysninger i teksten	Øge opmærksomheden på alt det, der står mellem linjerne.
Tidslinje	Bruges til at strukturere begivenheder i berettende tekster.
Kolonnenotat	Bruges til at strukturere begivenheder i berettende tekster.

Efter læsning af en tekst	
Resumé	Kort gengivelse af tekst med egne ord – fri kronologi.
Referat	Mere detaljeret gengivelse med tekstens ordbryg og fast kronologi.
Opsummering	Meget kort sammenfatning af tekstens væsentligste indhold.
Berettermodel	God til at gennemskue kompositionen af en dramatisk tekste: anslag, præsentation, uddybning, point of no return, konfliktoptrapning, klimaks/konfliktløsning, udtoning.
Fortælleansigter	Analyseværktøj i de mindre klasser, fokus på tid og sted (det ene øje), hovedpersonen (det andet øje) problem (næsen), hændelser (munden).
Fortællingskort	Analyseværktøj til lidt større elever, personer, tid, sted, problemet, målet, handlingen, udbyttet.
Eventyrbro	Kompositionsværktøj til de mindre klasser – velegnet til eventyr.
Aktantmodel	Strukturalistisk narratologisk tilgang til fx eventyr, eller fortællingens opbygning (giver – objekt – modtager – hjælper – subjekt – modstander).
Kontraktmodel	Komposition i fortællinger fx eventyr: kontrakt, kontraktbrud, uderummet, bodsvandring med skadesgenoprettelse, prøvebeståelse, selvovervindelse, genetablering af kontrakt.
Procesnotat	Til tekststykker i matematik
Venn diagram	Bruges til sammenligninger i fx diskuterende, faglitterære tekster.
Tekstproblemløsning	Bruges til at gennemskue struktur i diskuterende, faglitterære tekster, men kan også bruges i berettende tekster som et problematiserende værktøj.
Fem spørgsmål	Læs teksten, find fem spørgsmål som du synes er vigtigt at få svar på, sådan at du har forstået teksten fuldt ud. Formuler de fem ting som spørgsmål, diskuter de foreslåede spørgsmål med en eller flere kammerater – svar på spørgsmålene.
Klatretre illustrativ litterær model	De yderste blade (de mest enkle elementer): tid, sted, personer, miljø på linjerne. Træets grene: motiv, personskildringer, indre monologer – på og mellem linjerne.

	Træets stamme: genrekendskab, synsvinkel, komposition – bag om linjerne, læser tolkende. Træets rod: tema, budskab, litterære principper og traditioner – tolkende, reflekterende, perspektiverende.
Find et vigtigt sted	Tvinger læseren til at indtage en aktiv læseindstilling.
Dramatisering	Velegnet til at gå i dybden med ethvert tekststykke.
Tableau	Velegnet til at gå i dybden med ethvert tekststykke.
Lav en tegneserie	Værktøj til at gennemskue kompositionen i en tekst.
Omskriv til en anden genre	Velegnet til sproglig stilistisk opmærksomhed – og genrekendskab.
Den varme stol	Velegnet til at komme i dybden med personkarakteristik. En elev er en person fra teksten, klassen stiller spørgsmål,
Paneldiskussion	Som ovenfor – kan fx også bruges til at lade eleverne være personer fra flere tekster – eller forskellige perioder.

4. Hjælp og vejledning

- Læsevejledning på Vestervangskolen
- Stykkecenter - en oversigt over aktiviteter

Funktionsbeskrivelse for læsevejledere på Vestervangskolen

Læsevejlederen er en uddannet ressourceperson på skolen - primært i almenundervisningen, som dækker den forebyggende og foregribende undervisning. Læsevejlederen fungerer som inspirator, vejleder og koordinator for skolens arbejde med at udvikle og styrke elevernes læselyst, læse- og stavekompetencer i hele skoleforløbet og samtidig minimere gruppen af elever med læseproblemer. Formålet er at sætte fokus på at udvikle og forbedre skolens læseundervisning og læseindlæring. Læsevejlederens funktion skal ses i sammenhæng med skolens læsepolitik og skolens samlede evalueringsplan på undervisningsniveau. Læsevejlederen indgår i et samarbejde med skolens Pædagogiske Læringscenter, Styrkecenteret, det kommunale netværk samt kommunens læsekonsulent.

Det er læsevejlederens opgave at:

- understøtte en levende læsekultur i forhold til skolens læsepolitik
- rådgive, vejlede og være sparringspartner for kollegaer om den daglige differentierede læse- og staveundervisning
- vejlede om målsætning og evaluering for klassen og den enkelte elev i forbindelse med læsning og stavning i forhold til test, prøver og Fælles Mål. Være med i den løbende evaluering af læseudviklingen og bidrage med ideer hertil
- rådgive og samarbejde med lærere om læremidler og undervisningsmetoder med henblik på at støtte det enkelte barns behov
- vejlede faglige teams i hvordan de kan arbejde med læsning i de forskellige fag
- sørge for at de nyeste erfaringer, viden og forskning om læsning formidles og bringes i spil til kollegaerne
- deltage i forældremøder og rådgive og informere forældre om skolens læseundervisning og om deres muligheder for at stimulere og understøtte deres barns sprog og læsning i hjemmet og i fritiden
- drøfte læseundervisningen med skolens ledelse

Januar 2015

Forebyggende arbejde i 0., 1. og 2. klasse

0. klasse

Der foretages en sprogvurdering af alle elever i forhold til elevernes sproglige forudsætninger samt forudsætninger for læsning og skrivning ved skolestart. Efter sprogvurderingen testes alle elever i forhold til bogstavernes lyd, form og navn og der gives en tilbagemelding til børnehaveklasselæreren.

1. og 2. klasse

I samarbejde med dansklæreren vurderes hvilke elever, der har brug for et Bogstavkursus. Efter jul og året ud bruges timerne til hjælp ved læseundervisningen, og man vurderer i fællesskab hvilke elever, der har brug for Læseløft.

Bogstavkursus:

Til de elever, der endnu ikke er helt sikker i bogstavernes navn, form og lyd tilbydes et bogstavkursus. Kurset tilbydes 2 x 3 – 4 elever på årgangen 1 time om dagen i skoletiden. På kurset repeteres alle bogstaver på mange forskellige måder, så der tages hensyn til, at børn lærer på forskellig vis.

Læseløft – Læsekursus:

Tiltagene er tiltænkt de elever i 1. klasse, som ikke rigtigt er kommet i gang med at læse, men hvor dansklæreren mener, at de er på vej og derfor ikke må tabe lysten til at læse, inden de kommer rigtig i gang.

Det vi tilbyder er ikke det samme som supplerende undervisning. Vi kalder det ”læseløftet” – en tidlig indsats. Vi vil hjælpe så tidligt, at de ikke når at føle, at læsning er problematisk, mens afstanden til kammeraterne er overkommelig. Altså en tidlig indsats, som forhåbentlig kan føre til, at der ikke senere bliver behov for supplerende undervisning.

Læseløftet består af en 15-20 minutters individuel undervisning i skoletiden i en periode på 7 uger. For at eleven kan opnå et fuldt udbytte af undervisningen, er det vigtigt, at forældrene hjælper med lektielæsningen hver dag. Vi indbyder derfor til et forældremøde, hvor der redegøres for arbejdsformen.

De børn, der er tale om har brug for:

- a. Mere meningsfuld læsning
- b. Meget og gentagen læsning
- c. Direkte og individuel læseundervisning
- d. At deres læse- og skriveudvikling løftes gennem effektive strategier og gode arbejdsmetoder

Oversigt – perioder og struktur:

Sproglig screening i 0.klasse:	Hele året
Bogstavkursus:	Fra januar til juni
Læseløft i 1. klasse:	Fra januar til juni
Læseløft i 2. klasse:	Fra august til december